

Regelbunden tillsyn i Lundsbergs skola

Beslut och rapporter

Stiftelsen Lundbergs skola
Lundsberg
688 91 Storfors

Genomförd regelbunden tillsyn i Lundsbergs skola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lundsbergs skola, med Stiftelsen Lundsbergs skola som huvudman och belägen inom Storfors kommun. Besök gjordes i skolan den 5 och 6 november 2008.

Vid den regelbundna tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för eleverna att nå de nationella målen. Inspektionen bedömer om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, utveckling och lärande, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar inte till att ge en heltäckande bild av all verksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn/).

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från huvudmannen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Lundsbergs skola intervjuades ordföranden i styrelsen för Stiftelsen Lundsbergs skola, rektorn tillika skolchefen, biträdande rektor, lärare, annan personal och elever. Även annan information om huvudmannen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Verksamhetens omfattning och organisation vid den regelbundna tillsynen

Tabell 1: Antal elever i Lundsbergs skola

Skolan/verksamheten	Antal elever
Grundskola	20
Gymnasieskola	173

Källa: Skolans egna uppgifter

Lundsbergs skola är en av landets tre riksinternatskolor, enligt förordningen (1991:1080) om riksinternatskolor. På grundskolenivå anordnas årskurserna 7–9 och på gymnasial nivå anordnas utbildning på Naturvetenskapsprogrammet (NV) och Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med samtliga nationella inriktningar.

Under styrelsen för Stiftelsen Lundsbergs skola är skolans ledning organiserad med en skolchef tillika rektor, som också är ansvarig för internatverksamheten. Vid skolan finns också en biträdande rektor.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten i Lundsbergs skola i många avseenden motsvarar kraven i det nationella utbildningsuppdraget. Bland annat förtjänar att framhållas det värdegrundsbete som skolan bedriver under rektors ledning och som svarar väl mot de särskilda utmaningar som möter på en internatskola där elever tillbringar en dominerande del av sin tid under studieåren. Personaltätheten är hög och förutsättningarna för att upptäcka och åtgärda stödbehov är goda. Kunskapsresultaten i gymnasieskolan överstiger riksgenomsnittet.

De områden där skolan inte lever upp till de nationella kraven hänför sig framför allt till verksamhetens inriktning på de nationella målen, särskilt målen i läroplanen. Särskilt behöver strukturerna utvecklas för att styra, genomföra och resultatsäkra i enlighet med det målstyrda skolsystemets former, bland annat med lokal arbetsplan, skriftlig kvalitetsredovisning och utvecklat elevinflytande.

I bedömningarna nedan redovisas inom vilka områden skolan behöver vidta åtgärder. Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret även för dessa. Senast inom tre månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 19 mars 2009 ska huvudmannen redovisa till Skolinspektionen, avdelningen i Lund vilka åtgärder som vidtagits.

Bedömningar

I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9

	Skolan					Riket ¹
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Genomsnittligt meritvärde	227,3	209,1	229,2	235,3	206,7	207,3
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	..	..	..	..	..	23,9
Andel (%) behöriga till nationellt program	100	93,8	94,7	100	100	89,1

Källa: Skolverkets statistik

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Tabell 3: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	Skolan					Riket	
						Fristående skolor	Kommunala skolor
	2003	2004	2005	2006	2007	2007	2007
Naturvetenskapsprogrammet (NV)							
Genomsnittlig betygspoäng	16,7	16,6	18,0	17,3	18,5	16,7	16,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	95,8	100	100	100	100	95,3	95,8
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)							
Genomsnittlig betygspoäng	15,1	16,4	16,7	16,9	15,9	15,1	14,7

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	85,4	100	96,8	100	96,2	91,1	91,6
Totalt							
Genomsnittlig betygspoäng	15,6	16,5	17,1	17,1	16,6	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	88,9	100	97,7	100	97,2	88,9	89,6

Källa:

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Elevernas kunskapsresultat överstiger riksgenomsnittet i gymnasieskolan. För grundskolan är elevantalet för lågt för att statistiken ska kunna läggas till grund för någon bedömning. Resultatbilden är likartad de senaste fem år för vilka statistik föreligger.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i grundskolan och kurser i gymnasieskolan i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man – i gymnasieskolan med den individuella studieplanen som grund – ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna i grundskolan upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska läraren i samband med utvecklingssamtal i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt redovisa vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den framåtsyftande planen ska innehålla en tydlig information om elevens kunskaper i relation till de nationella målen. De individuella utvecklingsplaner som upprättas i Lundsbergs skola saknar anknytning till de nationella målen för elevens utbildning och redovisar ofullständigt skolans insatser för att eleverna ska nå målen. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla sitt arbete med individuella utvecklingsplaner så att de uppfyller förordningens krav.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven i grundskolan och kursproven i gymnasieskolan för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, betygskatalog förs och – i grundskolan – skriftliga bedömningar ges enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens mål att sträva mot, kursplanernas mål och i gymnasieskolan programmålen anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt skollagstiftningen ska verksamheten i skolan inriktas på att nå de nationella målen. Rektor har ansvar för att eleverna får information om målen för utbildningen. I den lokala arbetsplanen ska framgå hur skolan avser att förverkliga målen. Medan kursplanernas mål är påtagliga i undervisningen vid Lundsbergs skola, är arbetet inte på samma systematiska sätt inriktat på läroplanens mål och programmålen. Elevernas kännedom om dessa framstår också som bristfällig. Vidare framgår inte tillräckligt av den lokala arbetsplanen hur de nationella målen ska förverkligas. Skolinspektionen bedömer att styrelsen och rektor behöver tillse att verksamheten i högre grad på ett systematiskt sätt inriktas på läroplanens mål och programmålen. För ändamålet behöver också arbetsplanen som styrinstrument förbättras och informationen till eleverna om läroplanens mål och programmålen utvecklas.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt läroplanen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar. För detta fordras att skolan har klargjort utbildningens mål och elevernas rättigheter. Utbildningen vid Lundsbergs skola präglas inte av så utvecklade former av elevinflytande som läroplanen förutsätter och eleverna har inte fått någon mer ingående information om det utbildningssystem som de ska verka som ansvarsta-

gande aktörer i.
Skolinspektionen bedömer att elevinflytandet och elevernas kännedom om mål och rättigheter behöver förbättras.

1.4.3 Eleverna i grundskolan ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.3 Gymnasieskolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska årligen följas upp och ses över. Lundsbergs skola har en likabehandlingsplan gemensam för både grund- och

gymnasieskolan som till stor del uppfyller författningens krav. Emellertid utgår inte likabehandlingsplanen från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov, som grund för planerade åtgärder under det kommande året. Vidare bör skolan beakta behovet av en specifik kartläggning med utgångspunkt från varje skolform.

Skolinspektionen bedömer att likabehandlingsplanen och arbetet med denna behöver förbättras med en kartläggning och åtgärder utifrån aktuella behov i respektive skolform.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt grundskolans timplan och grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett visst antal timmar för elevens val, som syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen eller att erbjuda eleven ett nybörjarspråk. Elevens val erbjuds inte eleverna vid Lundsbergs skola. Skolan måste vidta åtgärder för att anordna elevens val som en del av utbildningen i grundskolan.

3.1.3 Grundskolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.4 Gymnasieskolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt gymnasieförordningen får styrelsen för utbildningen besluta om att inrätta lokala kurser. En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Styrelsen för utbildningen fastställer det antal gymnasiepoäng som en kurs omfattar.

Vid Lundsbergs skola finns ett antal lokala kurser som i olika avseenden strider mot författningarna. Bland annat finns kursplaner som inte är fastställda av styrelsen eller den som styrelsen uttryckligen delegerat denna uppgift till. Kursplaner finns också som avser kunskaper som motsvaras av mål i en nationell kurs. Vissa kursplaner redovisar inte mål och kunskapsnivå vid kursslut för att ge tillräckliga anvisningar för kursens genomförande. Andra kursplaner ger inte utrymme för lärare och elever att planera kursens genomförande. Det förekommer också betygskriterier som antingen saknar tillräcklig precisering av kunskaperna eller innefattar otillbörliga krav, såsom viss aktivitet eller liknande. Skolinspektionen bedömer att styrelsen måste se över skolans lokala kurser och vidta åtgärder så att de lever upp till författningarnas krav.

3.1.5 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Kvalitetsredovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever, och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Kvalitetsredovisningen för Lundsbergs skola uppvisar flera brister i förhållande till kraven i gällande förordning. I redovisningen behandlas inte skolans resultat och kvalitet i förhållande till nationella mål och det görs ingen bedömning mot dessa. Endast en del av det nationella uppdragets mål behandlas. Bland annat saknas kunskapsresultat, utbildningsresultat av värdegrundsarbetet, kvalitet i undervisningen samt utvärdering av likabehandlingsplanen. Åtgärder redovisas inte utifrån konstaterade brister i måluppfyllelsen. Lärare, elever och föräldrar har inte medverkat i arbetet med kvalitetsredovisningen, som inte heller bedöms fullgöra den avsedda funktionen att vara ett centralt instrument för styrning och utveckling. Redovisningen har heller inte gjorts känd på det sätt som förordningen föreskriver.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav och att åtgärder därför måste vidtas.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
avdelningschef

Per Andersson
undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Birgitta Knutsson Rohdin, Ebba Svartz och Cecilia Hanö deltagit.

Kopia till
Storfors kommun